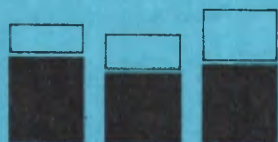
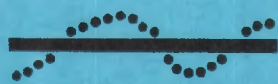

Statistisk Sentralbyrå

MELDING OM VIRKSOMHETEN 1979

M E L D I N G O M V I R K S O M H E T E N
1 9 7 9

Statistisk Sentralbyrå
Oslo 1980

FORORD

Statistisk Sentralbyrå legger med dette fram en melding om virksomheten for året 1979. Det er i hovedsak lagt vekt på de utvidelser og forbedringer i den offisielle statistikk som det har lyktes å få til i løpet av året, og på hvilken nytte dette vil ha for brukerne av statistikken. Meldingen omfatter også tiltak som er satt i verk for å løse påtrengende oppgaver på lengre sikt.

Oslo, 31. juli 1980

Petter Jakob Bjerve

INNHold

	Side
1. Arbeidsoppgaver og forutsetninger for virksomheten	7
2. Organisasjon og personale	8
3. Videreføring, forbedring og utvidelse av eksisterende statistikk	9
4. Nye statistiske undersøkelser	10
4.1. Prosjekter fullført i 1979	10
4.2. Ny statistikk satt i gang i 1979	11
4.3. Nye statistiske undersøkelser under arbeid	12
5. Planlegging av nye statistiske undersøkelser	13
6. Forskning, analyse og metodearbeid	14
6.1. Sosiodemografisk analyse	14
6.2. Økonomisk analyse	16
6.3. Metodearbeid	17
7. Publiseringsevne	17
Vedlegg	
1. Byråets samlede kostnader etter statistikkområder 1979	19
2. Byråets personale i arbeid pr. 31. desember 1979	21
3. Statistisk Sentralbyrås organisasjon pr. 1. januar 1980	23

1. ARBEIDSOPPGAVER OG FORUTSETNINGER FOR VIRKSOMHETEN

Hovedoppgavene	<p>Hovedoppgaven for Statistisk Sentralbyrå er å utarbeide offisiell statistikk, og å gjøre denne statistikken så nyttig og lett tilgjengelig som mulig for brukerne. I tilknytning til denne oppgave driver Byrået også forskning og analyse på en del felter der det utarbeides statistikk. Denne virksomheten er nødvendig for å få nærmere kjennskap til kvaliteten av statistikken og få et bedre grunnlag for å vurdere en mest mulig hensiktsmessig utbygging av statistikken.</p>
Et enhetlig statistikk-system	<p>Storparten av den offisielle statistikken i Norge er sentralisert i Byrået, som i sin virksomhet legger stor vekt på å utvikle statistikken som et enhetlig system. Dette innebærer en fordel for dem som skal bruke statistikk fra de ulike områder i sammenheng. Et viktig ledd i dette arbeidet er å gjennomføre ensartede definisjoner og klassifikasjoner i statistikken på ulike områder.</p>
Statistikk-behovene	<p>Samfunnets behov for statistikk vil normalt være betydelig større enn de muligheter Byrået har for å tilfredsstille det. Enda om vi her i landet har et forholdsvis godt utviklet statistikk-system, er det fortsatt mange områder der en mangler statistiske oppgaver av stor betydning for samfunnsplanleggingen. Dessuten fører endringer i samfunnsutviklingen til at det stadig oppstår nye behov for statistikk. På den annen side er det forholdsvis sjelden at en statistikk kan legges ned eller reduseres vesentlig uten at det har store skadevirkninger for statistikk-systemet som helhet.</p>
Prioritering	<p>Virksomheten i Byrået i det enkelte år er derfor innrettet dels på å holde ved like og ajourføre eksisterende statistikk, dels på å forbedre den statistikk som utarbeides og - så langt det er ønskelig og mulig - også å bygge ut statistikken på nye områder. Ved planleggingen av virksomheten må en innenfor de gitte bevilgningsrammer prioritere mellom disse oppgaver. En relativt sterk øking i de bevilgninger som står til disposisjon vil muliggjøre forholdsvis store forbedringer og en betydelig utbygging av statistikken. Svakere øking i bevilgningene vil bety at virksomheten i større grad vil være rettet mot å holde ved like statistikken på etablerte områder, tatt i betraktning at det finner sted en naturlig øking i arbeidsmengden som følge av vekst i tallet på oppgavegivere mv.</p>
Sterk vekst i skjemaingen og økte krav til databearbeidingen	<p>En sterk vekst i skjemaingen på flere områder innenfor Byråets statistikker i 1979 førte til økte krav til de ressurser som var nødvendig for å møte databearbeidingen på allerede igangværende statistikkprosjekter. Dette gav forholdsvis lite overskudd av arbeidskraft til å sette i gang nye og høyt prioriterte utvidelser av statistikken.</p>
Tidkrevende produksjon	<p>Produksjonsgangen ved de fleste statistiske undersøkelser er som regel tidkrevende. I særlig grad gjelder det for nye undersøkelser og for de store tellinger som blir gjennomført med flere års mellomrom. For å få en rasjonell produksjonsprosess og et hensiktsmessig sluttprodukt, kreves det ofte lang tid fra planlegging blir startet opp til igangsetting kan finne sted. Ved undersøkelser som behandler store datamasser vil ofte også bearbeidingstiden, dvs. tiden fra igangsetting til fullføring, være betydelig. Den virksomhet som utføres i Byrået i det enkelte år, vil være en blanding av disse ulike trinn i produksjonsprosessen. Dels vil det dreie seg om fullføring av statistikkprosjekter igangsatt tidligere, dels en videreføring av prosjekter under arbeid. For noen prosjekter vil det være aktuelt å begynne gjennomføringen og for andre å sette i gang planlegging i et bestemt år.</p>
En sammensatt virksomhet	

Landtidsprogram
og budsjett

Byråets virksomhet i det enkelte år er trukket opp gjennom de langtidsprogrammer som blir utarbeidd for fem år framover og revidert årlig. Dette, sammen med de rammer som det årlige budsjett setter, bestemmer omfanget og sammensetningen av den aktivitet som utføres. I det følgende vil det bli gitt en oversikt over virksomheten i 1979. Hovedvekten vil bli lagt på de forbedringer og den utbygging av statistikken som har funnet sted og på en vurdering av de resultater som er oppnådd.

2. ORGANISASJON OG PERSONALE

Tallet på
stillinger

På budsjettet for 1979 fikk Byrådet bevilget i alt 13 nye stillinger til økonomisk analyse, lønns- og inntektsstatistikk, sosial- og rettsstatistikk, dataregistrering, tekstbehandling, arbeidsmiljø og administrasjon. Det ble opprettet 11 nye stillinger for å utføre arbeidsoppgaver på EDB for Direktoratet for toll og særavgifter. Gjennomføring av visse rasjonaliseringstiltak førte til inndragning av 2 stillinger.

Sysselsetting
i Kongsvinger

I alt hadde Byrådet i 1979 bevilgning til 627 fast organiserte hovedstillinger til ordinære arbeidsoppgaver. Av disse var 172 stillinger plassert i Kongsvinger. Ved utgangen av 1979 var det ansatt i faste stillinger og ekstraordinære engasjementer i alt 865 funksjonærer, hvorav 543 i Oslo og 322 i Kongsvinger.

Omorganisering

Fra 1. januar 1979 ble kontoret for utdannings- og kulturstatistikk og sosial- og rettsstatistikk (7. kontor) delt i to kontorèr: Ett kontor for utdannings- og kulturstatistikk (nytt 7. kontor) og ett kontor for sosial- og rettsstatistikk (nytt 9. kontor). Samtidig ble arbeidet med utdanningsmodeller overført fra kontoret for utdannings- og kulturstatistikk (7. kontor) til Sosio-demografisk forskningsgruppe.

Opplæring

Det ble fra 1. januar 1979 opprettet et Administrasjonskontor i Kongsvinger.

Vedlagte kart viser Byråets organisasjon pr. 1. januar 1980.

I 1979 deltok 28 funksjonærer i Byråets introduksjonskurs for nye akademikere, 42 funksjonærer i introduksjonskurs for nye kontorassistenter (kurs I) og 17 funksjonærer i de obligatoriske opplæringskurs etter 1 års tjeneste (kurs II). Våren 1979 avsluttet 9 funksjonærer det frivillige kurs for videreutdanning av kontorfullmektiger og kontorassistenter (kurs III), og 12 funksjonærer begynte på det samme kurset som startet høsten 1979. Dessuten avsluttet 8 funksjonærer våren 1979 det frivillige fortsettelseskurs for videreutdanning av kontorfullmektiger og kontorassistenter (kurs IV), og 7 funksjonærer begynte på det samme kurset som startet høsten 1979. Det ble holdt ett kurs i matematisk statistikk med 17 deltakere, ett kurs i praktisk statistikk med 8 deltakere, ett kurs i Byråets standardprogrammer med 17 deltakere, og ett kurs i norsk språkbruk (nynorsk) med 12 deltakere. Dessuten ble det holdt to seminarer om henholdsvis alder som forklaringsvariabel og miljøstatistikk.

I alt 103 funksjonærer deltok på forskjellige kurs utenfor Byrådet. Av emner kan nevnes makroøkonomiske tiltak av ulike vekstteorier, fordelingsvirkninger av offentlige tiltak, biologiske og økonomiske spørsmål vedrørende fiskeressurser, programmering for og bruk av EDB-maskiner, personalforvaltning og arbeidsmiljø.

3. VIDEREFØRING, FORBEDRING OG UTVIDELSE AV EKSISTERENDE STATISTIKK

Eksisterende statistikk må føres videre	<p>Norsk offisiell statistikk er et omfattende informasjonssystem. Hvert element i statistikksystemet henger ofte sammen med andre element og er således nødvendig for systemet som et hele. Av dette følger at det meste av Byråets ressurser i det enkelte år går med til å holde ved like og videreføre eksisterende statistikk på ulike områder. I dette videreføringsarbeidet søker Byrådet kontinuerlig å få til kvalitetsforbedringer gjennom omlegginger og/eller utvidelser av statistikken. Like viktige målsettinger er framskynding av resultatene og, i den grad det er mulig, å lette oppgavegiverne i deres arbeid.</p>
Effektivisering	<p>Forbedringene skjer ved en stadig effektivisering av arbeidet på alle trinn i statistikkproduksjonen.</p>
Integrert databehandling	<p>Nytt databearbeidingsutstyr gjør det mulig å integrere dataregistrering, kontroll og feilretting, og erstatte de tidligere punche-, kontroll- og retterutiner. Slikt utstyr blir tatt i bruk etter hvert og har hittil vist seg å ha en betydelig effektivitetsvirkning.</p>
Standard programmer	<p>Byrådet har utviklet standard tabellprogrammer og program for utkjøring av tekstede tabeller direkte på linjeskriver. Disse teksttabellene kan nyttes som offsetoriginale ved trykking av publikasjoner, slik at en unngår maskinskriving og korrekturlesing.</p>
Systemutvikling og EDB-arbeid	<p>Systemarbeidet tar generelt sikte på å utvikle rasjonelle og effektive systemer og rutiner for bearbeiding av data. I samarbeid med Norsk Regnesentral ble det i 1979 startet arbeid med en ny EDB-plan som vil trekke opp utviklingslinjene for databehandlingen i Byrådet i årene framover.</p>
Bedret aktualitet	<p>Det lyktes i 1979 å framskynde statistikken på flere områder, selv om enkelte statistikker også dette år var noe forsinket i forhold til en normal tidsplan. Alt i alt ble aktualiteten av Byråets publikasjoner bedret fra 1978 til 1979.</p>
Utvidet og forbedret personstatistikk	<p>På en del områder innenfor personstatistikken ble det gjennomført mindre forbedringer og utvidelser i 1979. Dette gjaldt blant annet de kvartalsvise arbeidskraftundersøkelsene der nye metoder ble tatt i bruk for bedre å kunne vurdere og redusere usikkerheten i tallene. Skattestatistikken ble noe utvidet ved at tabeller som beskriver inntektsforholdene særskilt for enslige, enslige forsørgere og ektepar ble tatt med. I forbindelse med endringer i de skjema som brukes, ble det også mulig å gjennomføre visse forbedringer og utvidelser i bibliotekstatistikken og i statistikken over svangerskapsavbrott. Innenfor rettsstatistikken ble det arbeidet med sikte på å effektivisere datainnhentingene ved hjelp av EDB-rutiner. Etter en omlegging vil reaksjons- og fangestatistikken bygge på data fra Det sentrale straffe- og politiopplysningsregister (SSP).</p>
Utvidelser og forbedringer av nasjonalregnskapet	<p>Innenfor den økonomiske statistikken ble det fortsatt gjennomført utvidelser og forbedringer i nasjonalregnskapet. Data til et nytt fylkesfordelt nasjonalregnskap for 1976 ble laget ferdig. Dessuten ble tilbakeregning av nasjonalregnskapstall til 1949 etter nytt system gjennomført og tilbakeregning av kvartalsfordelte tall startet opp.</p>
Obligasjonsregister	<p>En utvidet og forbedret statistikk over obligasjonsbeholdninger er blitt mulig gjort gjennom opprettelsen av et obligasjonsregister. Registeret som er etablert i samarbeid med Norges Bank og Bankinspeksjonen, vil dessuten forenkle arbeidet med statistikken.</p>

Investeringstiltak i jordbruket	Av andre utvidelser i den økonomiske statistikken kan nevnes en mer omfattende publisering av tall for investeringstiltak i jordbruket. Statistikken er blitt mer detaljert ved at det nå også utarbeides tall for de enkelte kommuner.
Bedre statistikk over sjøulykker og hoteller	Statistikken over sjøulykker ble noe utvidet ved at et nytt oppgaveskjema ble tatt i bruk. Dessuten ble hotellstatistikken utvidet ved at spørsmål som tar sikte på å kartlegge formålet med hotelloppholdet ble tatt med.
Nytt registreringssystem for utførsel	Samarbeidsprosjektet mellom Byrået, Tollvesenet, Norges Bank og Skatte- direktoratet om et nytt registreringssystem for utførselen ble startet opp i 1979. Det er ventet at prosjektet vil gi en kvalitetsforbedring i statistikken over utførsel på grunn av mer effektiv kontroll og feilretting av oppgavene.
Samlepublikasjon for bygge- og anleggsvirksomhet	Innenfor bygge- og anleggsstatistikken ble det i 1979 gitt ut en samlepublikasjon med oversikt over virksomheten i denne næring i perioden 1970-1977. Publikasjonen tar sikte på å gi det som finnes av statistikk for alle sider ved denne næringen.
Strukturundersøkelsen for nye typer bygg og anlegg	Strukturundersøkelsene for bygge- og anleggsvirksomheten ble ført videre i 1979. Etter at undersøkelsene for boligbygging var avsluttet, ble arbeidet med veianlegg, kraftanlegg og varme- og avløpsanlegg startet opp.
Prisindeks for detaljhandel	I begynnelsen av 1979 ble det for første gang publisert en prisindeks for detaljhandelsbedrifter. Indeksen bygger på konsumprisindeksens prismateriale, som blir gruppert etter næring.

4. NYE STATISTISKE UNDERSØKELSER

4.1 Prosjekter fullført i 1979

Inntektsundersøkelsen 1976	Arbeidet med inntektsundersøkelsen 1976, som er basert på opplysninger fra skatteligningen for dette år, ble avsluttet.
Samlepublikasjon for sosialstatistikk	Innenfor sosialstatistikken ble arbeidet med første utgave av en samlepublikasjon for dette området avsluttet. Publikasjonen tar sikte på å gjøre sosialstatistikken fra ulike delområder lettere tilgjengelig.
Forbruksundersøkelser 1974-76	En publikasjon med resultater fra de løpende forbruksundersøkelser for årene 1974-76 ble fullført. Publikasjonen gir en oversikt over nivå og utviklings- trekk ved forbruksutgiftene for et utvalg av husholdninger.
Undersøkelse over fritidshus	En undersøkelse over fritidshus ble foretatt i forbindelse med en ferieundersøkelse for 1978. Resultatene som gjelder folks bruk av egne, leide og lånte fritidshus, ble publisert i en egen tabellpublikasjon.
Intervjuundersøkelser som oppdrag	Det ble ellers gjennomført flere intervjuundersøkelser på oppdrag i 1979. Disse undersøkelser omfattet så vidt forskjellige emner som lytter- og seerundersøkelser for NRK, folks røykevaner, holdninger til ny økonomisk verdensordning, bruk av folkebiblioteker og forholdet mellom den enkelte og forvaltningen.
Ny nasjonalregnskapspublikasjon	Innenfor den økonomiske statistikken ble det gitt ut en ny nasjonalregnskapspublikasjon med tall for hele perioden 1962-78 i sammenheng. Publikasjonen gir for første gang reviderte og tilbakeregnete tall etter nytt system for årene 1962-66.

Ny energi- statistikk	På flere områder innenfor næringsstatistikken ble det i 1979 gjennomført undersøkelser over bruk av energi. Formålet med disse undersøkelsene var å gi bedre opplysninger til ressursregnskapet. Undersøkelser over bruk av energi eller drivstoff ble bl.a. foretatt for jordbruket, fiskefartøyer, handelsfartøyer og lastebiler. For de tjenesteytende næringer ble det gjennomført en egen undersøkelse om energibruk etter oppdrag for Olje- og energidepartementet.
Fiskeri- statistikk	Fiskeristatistikken som fra og med året 1977 utarbeides av Byrået, ble ferdig i første årgang i 1979. Publikasjonen som bygger på et noe annet datagrunnlag enn tidligere, tar sikte på å gi et samlet oversyn over fiskerinæringen. For året 1979 ble det ellers gjennomført en ny undersøkelse over drivgarnfiske etter laks. Denne statistikken inngår nå som en del av statistikken over lakse- og sjøaurefisket. For året 1978 ble det gjennomført en undersøkelse over omfanget av innlandsfisket basert på oppgaver fra et utvalg personer som løste fisketrygdavgiftskort.
Lastebil- telling	Fra lastebilteillingen 1978 - en femårlig telling - forelå de første resultater ved slutten av året. Tellingen var noe utvidet i forhold til tidligere tellinger.
Driftsveglengder i skogbruket	En undersøkelse over driftsveglengder i skogbruket tok sikte på å kaste lys over tømmertransporten hos skogeierne.
Nye byggekost- nadsindekser	Byggekostnadsindekser for eneboliger, rekkehus og boligblokker ble for første gang publisert i mars 1979. Det er beregnet tilbakegående tall til januar 1978. Grunnlaget for de nye indekser er bl.a. de strukturundersøkelser for boligbygg som er gjennomført (se ovenfor).
Statistikk over renholdsbedrifter	En statistisk undersøkelse over renholdsbedrifter ble gjennomført på oppdrag fra en arbeidsgruppe nedsatt av Kommunal- og arbeidsdepartementet.
Ny miljø- statistikk	På området miljøstatistikk ble to nye statistikker etablert i 1979. En årlig statistikk over renseanlegg, basert på oppgaver fra fylkene og en årlig statistikk over bilvrak innlevert mot avgift.

4.2 Ny statistikk satt i gang i 1979

Landbruks- telling 1979	Det største enkeltprosjekt som ble satt i gang i 1979 var den tiårige landbrukstellingen. Arbeidet med tellingen gikk greit, og mot slutten av året var tellingsmaterialet kommet inn fra de fleste kommuner.
Gods- og person- transport med ruteskip 1979	Av større prosjekter ellers kan nevnes den tiårige telling over gods- og persontransport med ruteskip i innenriksfart. I forhold til foregående telling var tellingen denne gang noe utvidet med nye spørsmål om persontransport og drivstofforbruk.
Statistikk for tjenesteytende næringer	For en del tjenesteytende næringer ble det satt i gang ny statistikk i 1979. Dette gjaldt bl.a. bilverksteder, arkitekter og rådgivende ingeniører. Hensikten med statistikken er å kaste lys over produksjon og sysselsetting i disse næringer for blant annet å skaffe bedre grunnlag for nasjonalregnskapet.
Søkere til utdanning	Innenfor personstatistikken ble den planlagte utvidelsen av utdanningsstatistikken til å omfatte søkere til utdanningsinstitusjoner satt i gang i 1979. Foreløpig omfatter søkerstatistikken fellesopptaket til de videregående skoler i fylker utenom Finnmark.
Inntektsunder- søkelse for kunstnere	En undersøkelse om inntektsforhold for norske kunstnere i 1979 ble satt i gang. Undersøkelsen som er en totaltelling blant 5 600 kunstnere, blir utført på oppdrag fra Levekårsnemnda for kunstnere.

Forbruk for soldater	En undersøkelse over forbruk blant soldater ble satt i gang som oppdrag fra Forsvarsdepartementet.
Transportbruk og velferd	På oppdrag fra Transportøkonomisk institutt og Institutt for samfunnsforskning ble det satt i gang en intervjuundersøkelse med sikte på å kartlegge folks bruk av transportmidler og betydningen av transportbruken for velferden.
Helseopplysning i Norge 1979	På oppdrag fra Psykologisk institutt, Universitetet i Bergen, ble det satt i gang en intervjuundersøkelse om helseopplysningsvirksomheten og befolkningens atferd, kunnskaper og holdninger på viktige helseområder.
Helseforhold i Grenlandsområdet	Etter oppdrag fra Norsk institutt for luftforskning har Byrået deltatt i planleggingen av og gjennomført en intervjuundersøkelse om befolkningens helse-tilstand i Grenlandsområdet. I alt 7 000 personer i områder med ulik grad av forurensning ble intervjuet.

4.3 Nye statistiske undersøkelser under arbeid

Ressursregnskapsarbeidet	Av større prosjekter eller prosjektområder som fortsatt var under arbeid i 1979, er ressursregnskapet. Ressursregnskapsarbeidet tar sikte på å utarbeide regnskap for ressurskategoriene areal, energi og fisk. Arbeidet foregår i nært samarbeid med Miljøverndepartementet som også bidrar vesentlig til finansieringen av prosjektområdet. I løpet av året er det gjort viktige framskritt i arbeidet med å bedre statistikkgrunnlaget for et ressursregnskap på alle tre hovedområder. En rekke delprosjekter med dette formål var i gang både for energi og areal. Lengst er arbeidet kommet med energiregnskapet, der foreløpige tall for årene 1976-78 er publisert. I 1980 vil endelige regnskapstall bli publisert. Også for områdene fisk og areal vil regnskapstall bli utarbeidet i 1980. Utenom de tre hovedressurser ble det også arbeidet med prøveregnskap for mineraler og skog. I samband med ressursregnskapsarbeidet blir det videre arbeidet med et prosjekt for å kartlegge miljøvirkninger av vassdragsutbygging.
Vassdragsregister	Et ledd i dette arbeidet var opprettelsen av et register over alle regulerte vassdrag. Registeret vil senere bli utvidet til å omfatte også ikke regulerte vassdrag.
Avvirkning i skogbruket	En undersøkelse med sikte på å kartlegge problemene omkring underavvirkning i skogbruket var under arbeid. Siktemålet er bl.a. også å kartlegge hvilke faktorer som er med på å bestemme avvirkningens størrelse, og hvor mye som avvirknes hos ulike grupper av skogeiere.
Nyetableringer og bedrifts- nedleggelser	En undersøkelse med sikte på å finne ut hvordan det sentrale bedrifts- og foretaksregister kan brukes til å kartlegge nyetableringer og bedriftsnedleggelser var under arbeid som oppdrag fra Industridepartementet.
Fylkeshefter 1980	Innenfor regionalstatistikken var en ny utgave av de Statistiske fylkeshefter (for 1980) under arbeid. De nye heftene vil komme ut i løpet av 1980.
Ny krets-inndeling	Arbeidet med å lage en ny inndeling av kommunene i grunnkretser fortsatte. Arbeidet vil bli avsluttet før Folketellingen 1980 starter opp og bli nyttet i denne sammenheng.
Ny arbeidstaker-statistikk	Arbeidet med å få satt i gang en ny arbeidstakerstatistikk fortsetter. Prosjektet er blitt forsinket på grunn av problemer med å få de omfattende og kompliserte administrative rutiner til å virke. Etter en prøvetid på ett år, regner en nå med å kunne starte ordinær publisering av statistikk fra det nye systemet sommeren 1981.

Trygdestatistikk for uføre .	Arbeidet med en trygdestatistikk for uføre basert på Rikstrygdeverkets materiale var i gang. Publisering ventes i 1980.
Oversikt kriminalstatistikk	Arbeidet med en oversiktspublikasjon for kriminalstatistikk basert på Det sentrale straffe- og politiopplysningsregister, er blitt utsatt til årgangen 1979 i påvente av mer fullstendige data.
Fruktbarhetsundersøkelse	Arbeidet med en tabellpublikasjon fra Fruktbarhetsundersøkelsen fortsatte i løpet av året, men ble forsinket. Publikasjonen ventes ferdig midt i 1980.
Ferieundersøkelse 1978/79	Arbeidet med Ferieundersøkelsen 1978/79 fortsatte. Tabellpublikasjoner fra undersøkelsen vil foreligge i 1980.

5. PLANLEGGING AV NYE STATISTISKE UNDERSØKELSER

Folke- og bolig telling 1980	Det største statistikkprosjekt under planlegging i Byrået var Folke- og bolig tellingen 1980. Planleggingen av tellingen, som denne gang skal foregå som en postundersøkelse uten bruk av egne tellere, omfattet både oppgaveinnhenting, den videre bearbeiding av tellingsmaterialet og publiseringen av resultater. På grunnlag av en prøveundersøkelse i 1978, er det blitt utarbeidet et revidert og endelig oppgaveskjema. For å sikre en best mulig oppgaveinngang er det planlagt et omfattende informasjonsopplegg overfor publikum.
Registerbasert folketelling	I forbindelse med budsjettarbeidet for Folke- og bolig tellingen 1980, påla Finansdepartementet Byrået å arbeide for å legge forholdene til rette slik at senere folketellinger kan baseres på opplysninger hentet fra statistiske og administrative registre. Det er derfor planlagt en tilleggsundersøkelse til folket tellingen der en skal prøve å utarbeide et datasett fra statistiske og administrative registre med opplysninger tilsvarende dem som publikum gir på tellingskjemaet. Arbeidet med tilleggsundersøkelsen gikk framover i 1979. Det er fastlagt en plan for hvilke registre som kan være aktuelle, og det er foretatt en prioritering i arbeidet med disse registrene. Opplysninger som dekker sysselsetting har fått første prioritet.
Utnyttelse av administrative registre	Innenfor personstatistikken foregikk det ellers et omfattende planleggingsarbeid på en rekke felter med sikte på utvidelse, omlegging til nye metoder og utnyttelse av administrative datasystemer til ny og mer omfattende statistikk. Dette var bl.a. tilfelle innenfor helsestatistikken, der det pågikk planlegging med sikte på å utnytte sentrale administrative registre til ny statistikk. På området statistikk over sosialhjelp - barnevern - edruskapsvern foregikk det utredningsarbeid med sikte på å legge opp bedre rapportering som grunnlag for en mer tilfredsstillende statistikk.
Utvidet helse- og sosialstatistikk	
Omlegging av rettsstatistikk	Innenfor rettsstatistikken pågikk også planleggingsarbeid med sikte på å ta i bruk nye rutiner basert på EDB-orienterte administrative datasystemer.
Statistikk over årslønn	For lønns- og inntektsstatistikken, som er under utbygging, ble det planlagt et prosjekt med sikte på å beregne mer sammenliknbare tall for årslønn for ulike grupper av inntektstakere.
Befolkningens levekår	På personstatistikken område ble det ellers planlagt flere nye og større intervjuundersøkelser som vil bli satt i gang i 1980. Disse omfattet bl.a. en ny generell undersøkelse om befolkningens levekår og en generell undersøkelse over tidsbruk.
Tidsnytting	

Ungdomsundersøkelse	I samarbeid med Arbeidsdirektoratet, som er oppdragsgiver, er det planlagt en ny ungdomsundersøkelse i 1980 og en undersøkelse over kvinners arbeid ute og hjemme. Undersøkelsene tar sikte på å kartlegge situasjonen for disse grupper m.h.t. arbeid, arbeidsløshet, utdanning, omsorgsarbeid og andre velferdskomponenter.
Kvinner arbeid ute og hjemme	
Arbeidskraft i jordbruket	Innenfor næringsstatistikken ble det for jordbruket planlagt en undersøkelse over arbeidskraft og arbeidsinnsats for 1980. En slik undersøkelse vil være av betydning for å vurdere jordbrukets inntekt pr. årsverk.
Fiskeritelling	Planlegging av en ny fiskeritelling (tiårlig) ble startet opp i 1979. Det er nå meningen å gjennomføre tellingen for året 1981.
Innkjøp og omsetning i detaljhandel	For varehandelsnæringen ble det planlagt en ny undersøkelse om innkjøp og omsetning i detaljhandel. Undersøkelsen vil bli gjennomført i 1980.
Husholdningenes energibruk	En undersøkelse over husholdningenes energibruk ble planlagt for 1980. Undersøkelsen er tenkt lagt opp som en intervjuundersøkelse.
Eie og bruk av personbil	Innenfor samferdselen foregikk det planlegging av to nye tellinger for året 1980. Den ene gjelder eie og bruk av personbil. Denne tellingen vil bli noe utvidet - bl.a. med spørsmål om drivstofforbruk - i forhold til den forrige tellingen i 1973/74. Den andre tellingen gjelder godstransport - leie- og egentransport - på kysten.
Godstransport på kysten	
Næring og regional fordeling av eksporten	For utførelsen av varer planlegger en å trekke nye kjennemerker inn i statistikken for 1980. Dette gjelder bl.a. opplysninger om eksportbedriftenes næring og geografiske lokalisering. Dette vil en kunne skaffe gjennom det nye registreringssystemet for utførelsen (se ovenfor).
Forurensende utslipp	Med tanke på ny statistikk, deltar Byrået i planlegging av et register over forurensende utslipp, et register over kommunale avløpsanlegg og et overvåkingssystem for norske vannforekomster. Disse systemene skal etableres av Statens Forurensningstilsyn.
Bedre statistikk for offentlige sektorer	På området finansstatistikk ble det planlagt utvidelser med sikte på å kunne gi hyppigere regnskapsoppstillinger for stats- og trygdeforvaltningens inntekter og utgifter. Også for kommuneregnskapsstatistikken ble det arbeidet med planer for utvidelser og forbedringer.
Innbetalt og fordelt skatt	En ny og utvidet månedsstatistikk over innbetalt og fordelt skatt ble planlagt i 1979.

6. FORSKNING, ANALYSE OG METODEARBEID

6.1 Sosiodemografisk analyse

Befolkningsframskrivninger	En publikasjon med nye framskrivninger av folkemengden fram til år 2025 for landet under ett og med tall for fylker og kommuner fram til år 2000 er sendt ut. I beregningene er det denne gang tatt hensyn til ulikheter mellom fylkene i dødelighet.
Regional dødelighet	En oversikt over de data og analyser som er lagt til grunn for dødelighetsforutsetningene i befolkningsframskrivingene er publisert i serien Rapporter fra Statistisk Sentralbyrå.
Yrke, helse og dødelighet	Et prosjekt med sikte på å analysere sammenhenger mellom yrkesforhold og helse var under arbeid. Dessuten ble en tidligere analyse av yrke og dødelighet avsluttet og resultatet publisert i en egen rapport.

Arbeidskraft-modeller	Arbeidet med å analysere tilbudet av arbeidskraft fortsetter med utbygging og prøving av modeller og statistiske estimeringsmetoder. Et "perspektivnotat om arbeidsmarkedsforskning i Byrået" er utarbeidet som grunnlag for det videre arbeid (Internt notat).
Framskrivning av tilgang på arbeidskraft	Modellen blir utnyttet til beregninger i tilknytning til regjeringens langtidsprogram.
Kvinneres yrkesdeltaking	En analyse av kvinners yrkesdeltaking er gitt ut i serien Samfunnsøkonomiske studier (SØS). Publikasjonen analyserer yrkesaktiviteten i historisk perspektiv og gir også en regresjonsanalyse om faktorer som bestemmer gifte kvinners yrkesaktivitet.
Holdninger og atferd på arbeidsmarkedet	Dette prosjektet er slutført og manuskript til en samlerapport i serien SØS er på det nærmeste klart.
Forbruksanalyser	På området forbruksanalyser har det vært arbeidet med flere prosjekter. Det gjelder bl.a. analyser av boutgifter, utgifter til matvarer og til reiser. Videre har det pågått en del studier over metodespørsmål i tilknytning til forbruksanalyser.
Utdanningsmodell	En publikasjon i serien SØS med presentasjon av modellen og framskrivinger av befolkningens utdannings situasjon fram til år 2000 er gjort ferdig i manuskript. Arbeidet med en ny versjon av modellen, med bl.a. en detaljert aldersspesifikasjon, er kommet i gang.
Utdanning og sosial bakgrunn	De første resultatene fra et analyseprosjekt om utdanning og sosial bakgrunn forelå i 1979. Arbeidet med en publikasjon i serien Statistiske analyser er startet opp. De foreløpige resultater viser at det fortsatt er sterk sammenheng mellom sosial bakgrunn og utdanningsvalg.
Analyse av fruktbarhetsundersøkelsen	Analysearbeidet er kommet godt i gang og vil i første omgang sikte mot en generell analyse av undersøkelsens hovedresultater. En spesialanalyse av yrkesaktivitet og fruktbarhet er også satt i gang.
Fruktbarheten i og utenfor ekteskap	Ved hjelp av historiske data og standardberegninger er det gjennomført en omfattende undersøkelse av utviklingen i fruktbarhetsmønsteret i og utenfor ekteskap fra 1946 til 1978. Resultatene vil komme i en artikkel som er under trykking.
Bosetting og flyttinger	Arbeidet med et demografisk, regional-økonomisk modellsystem fortsetter. Det omfatter utvikling av delmodeller for fylkesvis tilbud av og etterspørsel etter arbeidskraft, netto- og bruttoflytting. Prosjektet er koblet til videreutvikling av en modell for fylkesfordeling av produksjonen. Analysen av bruttoflytting gjennomføres også på kommunenivå og er en videreføring av prosjektet "Justerte flytte-relasjoner".
Bosettingsutvikling 1960-70	En analyse av bosettingsutviklingen i Norge 1960-70 ble fullført og resultatene publisert i serien Artikler.
Standard for sosioøkonomisk gruppering	En standard for gruppering av personer etter sosioøkonomisk status har lenge vært savnet i norsk statistikk. Arbeidet med en slik er i gang, i første omgang med sikte på bruk i Folke- og bolig tellingen 1980.
Sosialt utsyn	Arbeidet med ny utgave av Sosialt utsyn er satt i gang.
Klienter i institusjoner for sosial omsorg	To analyseprosjekter - et om bakgrunn og levekår for eldre i aldershjem - og et om klienter i institusjoner for alkoholistsorg, ble fullført. Grunnlaget for analysene er intervjuundersøkelser som ble foretatt i november 1977. Det har ellers vært arbeidet med en analyse av statistikken over klienter ved sosialkontorene i perioden 1966-1975.

Befolknings- bibliografi

Som et ledd i et internasjonalt samarbeid om å publisere bibliografier over demografiske studier for land med språk som blir lite forstått internasjonalt, er det satt i gang utarbeiding av en norsk befolkningsbibliografi. Byrået organiserer et samarbeid der flere institusjoner og personer deltar.

6.2 Økonomisk analyse

Analyse- publikasjon for skogbruket

En analysepublikasjon for skogbruksnæringen var under arbeid. Publikasjonen vil særlig legge vekt på å analysere utviklingen og svingningene i av- virkningen.

Regnskapsanalyse, detaljhandel

Arbeidet med en regnskapsanalyse for dagligvarehandelen ble avsluttet i 1979. Analysen tar særlig sikte på å belyse lønnsomheten i næringen.

Industriens energibruk

Etter oppdrag fra Norges vassdrag og elektrisitetsvesen (NVE) er det i 1979 arbeidet med en analyse av industriens energibruk. Analysen tar sikte på å studere faktorer som påvirker etterspørselen av energi i de ulike sektorer.

Konjunktur- analyse

Økonomisk utsyn over året 1979 fikk om lag samme omfang og tilsvarende innhold som året før. Det ble i løpet av året utarbeidet sju fullstendige og fem mer kortfattede konjunkturoversikter. Publikasjonen "Konjunkturbølger fra utlandet i norsk økonomi" ble utgitt i 1979.

Skatteforskning

En større del enn tidligere av Skatteforskningsgruppens ressurser har i 1979 vært nyttet til beregnings- og utredningsarbeid, først og fremst for Finansdepartementet i samband med departementets arbeid med budsjettene og skatte- reformen og for de politiske grupper i Stortinget. Byråets analysemodeller for personskattlegging var i regelmessig bruk i dette arbeidet. Publikasjonene "Aktuelle skattetall 1979" og "Skatter og overføringer til private, historisk oversikt over satser m.v., årene 1968-1979" ble utgitt i serien Rapporter. Videre ble det utført arbeid med sikte på dels å forbedre, dels utvide modellene for personskattlegging. I tillegg ble det utviklet en modell for folketrygdens alderspensjon. En regner med at en "førsteutgave" av denne modellen vil være operasjonell tidlig i 1980.

MODIS IV

Det ble i 1979 utført 32 fulle beregningsomganger på analysemodellen MODIS IV, de aller fleste for Finansdepartementet. Et nytt sett av virknings- tabeller ble laget og resultater fra disse vil bli publisert i løpet av våren 1980. Det ble i 1979 satt i gang arbeid med å utvikle aggregerte MODIS-versjoner. Prosjektet, som blir videreført i 1980, vil bl.a. gjøre det lettere å eksperimen- tere med nye relasjoner innenfor MODIS-rammen.

MSG-3

Bruken av MSG-modellen i Finansdepartementets arbeid med langsiktige analyser hadde omtrent samme omfang som tidligere år. En regionalisert versjon av MSG med datamessig forankring i det fylkesfordelte nasjonalregnskapet ble gjort operasjonell i 1979. Denne modellen vil i 1980 bli tilrettelagt for bruk for Miljøverndepartementet.

Modell for energistudier

Arbeidet med å utvikle et makroøkonomisk modellverktøy for energistudier ble videreført i 1979. Prosjektarbeidet - som skjer i samarbeid med Sosialøkon- omisk institutt - har tatt utgangspunkt i MSG-3 og sikter mot en bedre representa- sjon av de relasjoner som beskriver produksjon og forbruk av energi. Også på andre områder representerer den nye modellen en videreutvikling av MSG-3. Model- len ventes å være driftsklar i løpet av våren 1980.

Kvartalsmodell for norsk økonomi	Arbeidet med å utvikle en aggregert kvartalsmodell for den norske økonomien ble ført videre. Tallfestingen av modellen er imidlertid blitt forsinket som følge av en utsettelse av arbeidet med kvartalsvise nasjonalregnskapsberegninger. Det er laget en egen kvartalsmodell for priser og lønninger. Modellen sammen med en analyse av pris- og lønnsutviklingen i Norge i perioden 1968-1978, er dokumentert i serien Rapporter.
Konsumentatferd	Studier av husholdningenes konsumatferd ble ført videre. I 1979 ble det blant annet arbeidet med økonometrisk analyse av løpende forbruksundersøkelser.
Utenriksøkonomi	Virksomheten på feltet utenriksøkonomi var fortsatt høy i 1979. Arbeidet med empirisk analyse av endring i importandeler ble videreført. Det er dessuten laget en modell for norsk eksport av bearbeidde industrivarer. Resultater fra disse prosjektene vil bli publisert i serien Rapporter tidlig i 1980.
Investeringsanalyse	Resultater fra arbeidet med investeringsanalyse ble i 1979 dokumentert i SØS-publikasjonen "Analyse av investeringsatferd: Problemer, metoder og resultater".

6.3 Metodearbeid

Mettearbeid er en investering i bedre kvalitet og effektivitet	Mettearbeidet i Byrået tar særlig sikte på å forbedre metodene for innhenting av oppgaver, estimering, bearbeiding og analyse av statistikk. Bruk av ressurser innen dette området er en investering som på sikt kan gi vesentlige bidrag til både kvalitets- og effektivitetsforbedring. Metodearbeidet foregår dels i tilknytning til planleggingen og gjennomføringen av de enkelte statistikk- og analyseprosjekter, dels i egen metodegruppe tilknyttet Underavdelingen for intervjuundersøkelser.
Folke- og bolig-tellingprøve	I 1979 har det bl.a. vært arbeidd med å analysere en prøveundersøkelse for Folke- og bolig-tellingen 1980.
Analyse av frafall	Det er gjennomført en omfattende studie av årsakene til og effekten av frafall i forbindelse med Underavdelingens intervjuundersøkelser.
Økt bruk av analysemetoder	Gruppen har også i 1979 brukt en del ressurser på å spre kunnskaper innen Byrået om analysemetoder med sikte på å øke bruken av disse.
Gjentatte undersøkelser	Endelig har gruppen utført en del generelt metodearbeid innen feltene analyse av hyppighetstabeller og estimering i forbindelse med gjentatte undersøkelser.

7. PUBLISERINGSVIRKSOMHET

Nytt publiseringssystem	Byrået gjennomførte i 1979 enkelte endringer i publiseringssystemet. Det ble opprettet to nye serier: Standarder for norsk statistikk (SNS) og Rapporter (RAPP).
Rapporter, Artikler, Samfunnsøkonomiske studier, Statistiske analyser	Serien Rapporter (RAPP) må ses i sammenheng med Artikler (ART), Samfunnsøkonomiske studier (SØS) og Statistiske analyser (SA). Rent beskrivende statistiske analyser vil bli utgitt som SA, mens problem- eller metodeorienterte analyser vil gå i en av de andre seriene. Ved valget mellom Artikler og Rapporter vil det bli lagt vekt på innholdets karakter og leserkretsens størrelse. Er forventet leserkrets liten, vil arbeidet normalt bli publisert i Rapporter. Det samme gjelder når innholdet bare har interesse for en kort tid. Videre vil arbeider som

har karakter av prinsipnotater, interimsrapporter til eksterne oppdragsgivere etc. kunne publiseres i Rapporter. Dersom innholdet er av mer allmenn interesse, vil arbeidet bli publisert som SØS eller ART. Valget mellom disse vil skje etter samme kriterium som hittil, nemlig manuskriptets omfang.

Tallet på
publikasjoner

Byrået sendte i 1979 ut 65 publikasjoner i serien Norges offisielle statistikk, 6 publikasjoner i serien Statistiske analyser, 4 publikasjoner i serien Samfunnsøkonomiske studier, 7 publikasjoner i serien Artikler og 21 publikasjoner i serien Rapporter.

Spesielle
meldinger

I tillegg til Statistisk månedshefte, Månedshefte over utenrikshandelen og Kvartalshefte for private og offentlige banker ble det offentliggjort 11 hefter i serien Konjunkturtendensene, 647 meldinger i Statistisk ukehefte, 452 pressemeldinger i serien Aktuell statistikk og 1 366 meldinger i Nye distriktstall.

Byråets samlede kostnader etter statistikkområder 1979

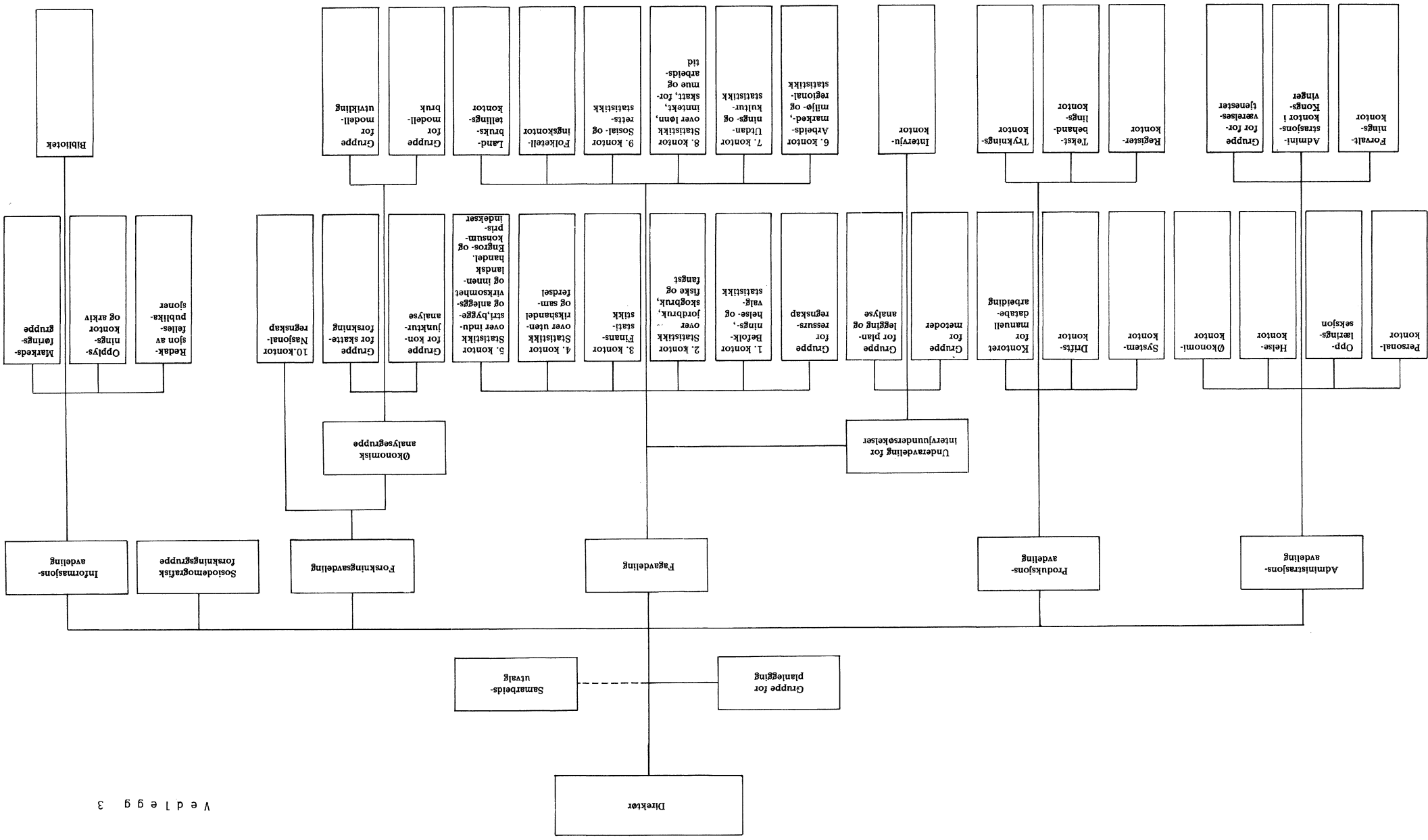
	1 000 kr	Prosent
Jordbruk, skogbruk, fiske	26 744	22,9
Bergverk, industri, byggevirkksomhet	6 994	6,0
Annen næringsstatistikk	3 998	3,4
Utenrikshandel	10 366	8,9
Nasjonalregnskap	3 526	3,0
Annen økonomisk statistikk	11 248	9,6
Økonomisk forskning	6 560	5,6
ØKONOMISK STATISTIKK OG ANALYSE I ALT	69 436	59,4
Befolkning og helse	7 329	6,3
Arbeidsmarked	3 221	2,8
Undervisning	2 848	2,4
Sosiale forhold, rettsforhold, valg	2 366	2,0
Inntekt og formue	2 755	2,4
Forbruk og sparing	1 891	1,6
Levekårs- og fritidsundersøkelser	1 293	1,1
Personmodeller	2 095	1,8
PERSONSTATISTIKK OG ANALYSE I ALT	23 798	20,4
Personregister, husregister	7 253	6,2
Bedrifts- og foretaksregister	4 578	3,9
REGISTERARBEID I ALT	11 831	10,1
Oversiktsstatistikk ¹⁾ , andre aktiviteter mv.	11 811	10,1
KOSTNADER I ALT	116 876	100,0

1) Statistisk årbok, Statistisk månedshefte, Statistiske fylkeshefter, Nye distriktstall, Sosialt utsyn, Miljøstatistikk mv.

Byråets personale i arbeid pr. 31. desember 1979¹⁾

	I fast organiserte stillinger	Midlertidig tilsatt ved telling mv.	I alt
DIREKTØRER	9	-	9
FAGAVDELING			
1. Befolkningsstatistikk	18	2	20
2. Landbruksstatistikk	20	1	21
3. Finansstatistikk	16	2	18
4. Statistikk over utenrikshandel, samferdsels- statistikk	36	2	38
5. Industristatistikk, statistikk over indre handel, prisindekser m.m.	58	4	62
6. Arbeidsmarked- og regionalstatistikk	14	7	21
7. Utdannings- og kulturstatistikk	14	-	14
8. Statistikk over lønn, inntekt, skatt, formue og arbeidstid	15	5	20
9. Sosial- og rettsstatistikk	13	-	13
Folketelling	-	13	13
Landbrukstelling	-	35	35
Underavdeling for intervjuundersøkelser			
Gruppe for metoder	3	4	7
Gruppe for planlegging og analyse	2	8	10
Intervjukontor	21	7	28
Fagavdeling i alt	230	90	320
FORSKNINGSAVDELING			
Økonomisk analysegruppe	24	4	28
10. kontor, Nasjonalregnskapskontor	17	1	18
Forskningsavdeling i alt	41	5	46
SOSIODEMOGRAFISK FORSKNINGSGRUPPE			
11	5	16	
PRODUKSJONSAVDELING			
Registerkontor	50	2	52
Systemkontor	39	15	54
Kontor for manuell databearbeiding	132	64	196
Driftskontor	31	4	35
Tekstbehandlingskontor	23	2	25
Trykningskontor	17	2	19
Produksjonsavdeling i alt	292	89	381
GRUPPE FOR PLANLEGGING	6	-	6
GRUPPE FOR RESSURSREGNSKAP	-	18	18
INFORMASJONSAVDELINGEN	17	2	19
ADMINISTRASJONSAVDELINGEN	44	6	50
B Y R Å E T I A L T	650	215	865

1) På grunn av deltidsarbeid er personaltallet større enn tallet på stillinger.

Petter Jakob Bjerve

